

संस्कृतभारती (उत्तरतमिल्लाडु)

परीक्षा – गीताप्रवेशः (प्रथमभागः)

अवधि: - होरात्रयम्

अङ्काः 75

आषाढः - विकारिसंवत्सरः ५१२०

जूलै - २०१९

1) सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत ।

क) तथोपलभ्यते

ख) पावकः

ग) स्याज्जनार्दनः

घ) सूक्तिः

ङ) रुदन्नागतः

च) प्राहुरव्ययम्

तथा + उपलभ्यते गुणः 6

पौ + अकः यान्तवान्तादेशः

स्यात् + जनार्दनः जश्त्वम्, श्चुत्वम्

सु + उक्तिः दीर्घः

रुदन् + आगतः इमयडागमः

प्राहुः + अव्ययम् विसर्ग-रेफः 4

2) सन्धिं कृत्वा सन्धिनाम लिखत ।

क्रोधोऽभिजायते क) क्रोधः अभिजायते =
विसर्ग-उकारः गुणः पूर्वरूपः

ख) द्वौ + इमौ = द्वाविमौ यान्तवान्तादेशः

ग) पुरुषाः धर्मस्य =

घ) शम्भुः राजते = शम्भू राजते विसर्ग-लोपः

पुरुषा धर्मस्य विसर्ग-लोपः

3) णत्वं केन कारणेन प्राप्तं / न प्राप्तम् इति विवृणुत ।

3

क) करणम्

ख) रामान्

ग) रसनम्

अट्

अन्तिम-वर्णः

सकारः

4) आवरणे दत्तस्य धातोः निर्देशानुसारं रूपं लिखत ।

3

(क) सा प्रसिद्धा ___ अस्ति । (लिख् + ण्वुल्)

(ख) गीतायाः ___ मम दैनन्दिनं कार्यम् । (पठ् + ल्युट्)

ग) एषः ___ सम्यक् भाषणं करोति । (नी + तृच्)

5) 'क्त' प्रयोगं कृत्वा वाक्यानि भूतकाले परिवर्तयत ।

4

अग्रजया पाकः कृतः ।

सर्वैः श्लोकाः पठिताः ।

क) अग्रजा पाकं कृतवती ।

ख) सर्वे श्लोकान् पठितवन्तः ।

ग) प्रबन्धकः मेलनस्य आयोजनं कारितवान् ।

घ) वयं धनस्यूतं न दृष्टवन्तः एव ।

प्रबन्धकेन मेलनस्य आयोजनं कारितम् ।

अस्माभिः धनस्यूतः न दृष्टः एव ।

6) 'सति सप्तमी' प्रयोगेण वाक्यानि योजयत ।

4

क) भोजनं समाप्तम् । पिता कार्यालयं गतवान् । भोजने समाप्ते सति

ख) सख्यौ आगते । अग्रजा क्रीडितुं गतवती । सख्योः आगतयोः सत्योः

ग) अहं पुस्तकं पठितवान् । विषयः ज्ञातः । मयि पुस्तकं पठितवति सति

घ) माता कथां श्रावितवती । पुत्री सुप्ता । मातरि कथां श्रावितवत्यां सत्यां

मातरि कथां श्रावितवत्यां सत्यां

सः वाहनं मार्गपार्श्वे स्थापयति ।

अध्यापकः छात्रेण मित्राय लेखनीं दापयति ।

7) यथोचितं णिजन्तवाक्यानि लिखत ।

4

क) वाहनं मार्गपार्श्वे तिष्ठति । सः ख) छात्रः मित्राय लेखनीं ददाति । अध्यापकः

ग) सेवकः कार्यं करोति । यजमानः ... घ) शिशुः जलं पिबति । अम्बा

यजमानः सेवकेन कार्यं कारयति ।

अम्बा शिशुं जलं पाययति ।

8) यथोचितं सन्-प्रत्ययान्तं रूपं लिखत ।

4

क) अद्यत्वे बहवः संस्कृतसेवां कर्तुम् इच्छन्ति ।

ख) बालकः ज्ञातुम् इच्छया प्रश्नम् अपृच्छत् ।

ग) ऐश्वरं रूपं द्रष्टुम् इच्छवे अर्जुनाय भगवान् दिव्यं चक्षुः अददात् ।

घ) तस्य संस्कृतस्य पठनस्य इच्छा अस्ति ।

9) समस्तपदं समासनाम च लिखत । (षण्णाम् एव)

6

क) मात्रा सदृशः ख) त्रयाणां लोकानां समाहारः ग) मुखं पद्मम् इव

घ) न आगमनम् ङ) कृतं भोजनं येन सः च) यज्ञः च दानं च तपः च

ज) न विद्यते धनं यस्य सः झ) मक्षिकाणाम् अभावः

10) विग्रहवाक्यं प्रदर्श्य समास-नाम लिखत । (चतुर्णाम् एव)

4

क) विदेशगतः ख) सपुत्रः ग) श्वेतफलकम्

घ) गदापाणिः ङ) संस्कृतभाषा च) विद्याधनम्

11) तद्धितान्त-पदानि लिखत ।

4

क) किरीटः अस्य अस्ति इति (ख) श्रद्धा अस्य अस्ति इति

ग) कुरोः अपत्यानि पुमांसः (घ) भक्तिः अस्याः अस्ति इति

12) यथोचितं तरप्-तमप् / ईयसुन्-इष्ठन् प्रत्ययानां प्रयोगं कुरुत ।

4

(क) उमालतयोः लता ____ (उन्नत) उन्नततरा (ख) ग्रहेषु गुरुः ____ । (बृहत्) बृहत्तमः

(ग) पाण्डवेषु युधिष्ठिरः ____ (ज्यायस्) ज्येष्ठः (घ) रामलक्ष्मणयोः लक्ष्मणः ____ । (कनीयस्) कनीयान्

13) सोदाहरणं ५-६ वाक्यैः विवृणुत । (एकम् एव)

5

करणकारकम् / भावार्थक-तद्धित-प्रत्ययाः / अव्ययीभावसमासः

14) एकस्य श्लोकस्य पदविभागं अन्वयं तात्पर्यं च लिखत ।

5

अहं वैश्वानरो भूत्वा प्राणिनां देहमाश्रितः ।
प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नं चतुर्विधम् ॥

अथवा

रजो रागात्मकं विद्धि तृष्णासङ्गसमुद्भवम् ।
तन्निबध्नाति कौन्तेय कर्मसङ्गेन देहिनम् ॥

15) दशवाक्यैः चित्रवर्णनं कुरुत ।

5

14) कमपि एकं विषयम् अधिकृत्य १०-१२ वाक्यैः प्रबन्धं रचयत ।

10

अ) संस्कृतेन व्यक्तित्वविकासः

आ) संस्कृतभाषाप्रचारः

वदतु संस्कृतम्

॥ शुभम् ॥

जयतु भारतम्